

ZPRAVODAJ FESTIVALU ...PŘÍŠTÍ VLNA/NEXT WAVE...

TSUNAMI

04

30. 9. –
1. 10. 2021

ZA

ULITNÍ ČÁROU

Přišla nám do schránky zelená obálka. Nám všem přišla do schránky zelená obálka. Velká zelená obálka, docela naditá, tlustá. Hned jsem věděl, o co jde. My všichni jsme hned věděli, o co jde. Po čtyřech letech nám všem do schránky přišla tlustá zelená obálka a všichni jsme hned věděli, o co jde. A tak nějak jsme i tušili, co najdeme uvnitř. Přesto jsem tu obálku otevřel. Ze zvědavosti, jestli třeba přeče jen... ale ne, překvapení se, když se to vezme kolem a kolem, nekonalo. Byli tam všichni. A ještě o něco víc. Tak přeci jen trochu překvapení. Vlastně o tom přemýšlím pokaždé. Proč, když se pořád dokola všude od televize přes dětská hřiště až po hospody mluví jen o těch pár partách, proč někdo vynakládá tolik energie a peněz, aby se mezi ně vecpal, když jim musí být jasné, že je to zhruba stejně smysluplné jako plivat celý den do moře a doufat, že tam díky tomu porostou sladkovodní ryby. Proč někdo pro těch pár hlasů kámošů, co už nad vším zlomili hůl, a tak jsou pro každou recesi, do toho jde? Ale třeba je to jinak. Třeba je to prostě potřeba. Říct... co říct, zakřičet, že ani mně se něco nelíbí a nikdo jiný kromě mě neví, co s tím. A já vím, že to taky nevím, ale ozvat se musím. Možná že se mezi těmito donkichoty najdou i vyčůránci vedeni vidinou reklamy. Ale ti donkichoti, naivní snílci doufající, že když vylezou na náměstí a zakřičí: tohle a tohle chci jinak, světaběh se změní, ti ostatní jsou snad ještě pořád v převaze. A na Nextce mají zastání. Například hned v pátek 1. 10. na Staromáku při inscenované demonstraci Za svobodu komunikace! Tak přijďte, donkichoti. A mlýny s sebou...

Dominik Melichar

DIVADLO UNESE VŠECHNY KRAVINY

S DIVADLEM AKOLEKTIVU HELMUT JSEM SE SETKALA NA LOŇSKÉ LOUTKÁŘSKÉ CHRUDIMI, ODKUD SI SOUBOR ODNEŠL DALŠÍ NOMINACI NA JIRÁSKŮV HRONOV (JEDNU UŽ PŘI TOM MĚL DÁVNO V KAPSE Z JINÉ PŘEHLEDKY), A HNED PŘI PRVNÍM SETKÁNÍ MĚ POETIKA SOUBORU UCHVÁTILA. JAK NONŠALANTNĚ KOMBINUJÍ RŮZNÉ VÝRAZOVÉ PROSTŘEDKY, A PŘI TOM JEJICH INSCENACE PARADOXNĚ ZŮSTÁVÁJÍ STYLOVĚ ČISTÉ, AŽ MINIMALISTICKÉ. V MINULÉ SEZONĚ BYLO O AKOLEKTIVU SKUTEČNĚ HODNĚ SLYŠET, COŽ SE ODRÁŽÍ I VE FESTIVALOVÉM PROGRAMU. AKOLEKTIV HELMUT UVEDE HNED DVĚ PRAŽSKÉ PREMIÉRY, KTERÉ BY SI NIKDO NEMĚL NECHAT UJÍT. JE JICH PĚT, NA SETKÁNÍ KÝVLI ČTYŘI: ADAM KRATOCHVÍL, OSKAR HELCEL, TOMÁŠ BLATNÝ A ELIŠKA RAITEROVÁ.

Vaše tvorba působí spíš sešraným, kolektivním dojmem než naopak, jak jste tedy přišli ke svému názvu? A kde se vzal Helmut?

Tomáš: Adam před čtyřmi lety napsal divadelní hru *Helmutovy narozeniny*. Inscenaci jsme sice nikdy nezrealizovali, ale Helmut k nám už přirostl. A slovo akolektiv je spíš komentář ke spolupráci s jinými lidmi. Známe se už několik let, takže nám naše bublina občas přijde neproniknutelná.

Jak funguje dynamika vašeho souboru? Panuje skutečná demokracie, nebo jen zdánlivě či vůbec? Má někdo poslední slovo?

Oskar: Demokracie je tekutá, přelévá se, cí impulz je zrovna vůdčí. Nejlépe to funguje, když se všichni naladí na stejnou vlnu. Myslím si, že radost ze skupinové tvorby přichází ve chvíli, kdy se nadchneme pro nějaký společný debilní nápad, který někdo vyřkne mimochodem, anebo když jsme nuceni se přizpůsobit okolnostem, jako je například malý budget či neexistující scénograf/ka.

Adam: Vzhledem k tomu, že se o jedné věci bavíme tři hodiny, tak bych řekl, že demokracie panuje.

Tomáš: Vždycky se nakonec na všem domluvíme. Neděje se například to, že by většina někoho přehlasovala.

Eliška: I posledního vždy nenásilně přesvědčíme, v tom se dá možná s trochou sarkasmu spatřovat demokracie.

Vecpat třeba S čaganem lamag nohy do žánrové škatulky není zrovna snadné a asi ani žádoucí. Přesto se zeptám, k jakému typu divadla intuitivně tíhnete nejsilněji? Jaký „label“ vás potěší a jakému označení se Akolektiv Helmut naopak se vši vervou vzpírá?

Oskar: Nemáme asi potřebu cpát se do škatulek. Tvoříme vždy společný koncept a mix žánrů vyplývá postupně. Ale asi by se dalo říct, že se vzpíráme klasické činohře.

Eliška: To je moment, se kterým docela často bojujeme na zkouškách. Snažíme se „nehrát“ a hledáme neutrální civilní polohy a jazyk adekvátní tématu, nám, dnešku. Což neznamená, že bychom klasickou činohrou opovrhovali, ale v našich tvůrčích pokusech se zatím vždy ukázala jako falešná.

Po bytovém site-specific divadle jste právě s Čaganem vyrazili před širší publikum. Inscenaci jste představili na mnoha amatérských festivalech a dalších akcích, teď ji čeká pražská premiéra. Vynesla vám i nominaci na Cenu divadelní kritiky v kategorii Talent roku. Čekali jste takový ohlas? Čím si ho vysvětlujete?

Oskar: Ohlas jsme nečekali. Mysleli jsme, že skončíme s čestným uznáním na přehlídce v Hradci, kde jsme hráli *Čagana* poprvé. Odezva nejspíš značí, že je tu divácký hlad po alternativních projektech, které vznikají tak nějak samy od sebe a nejsou primárně vázané na instituci.

Tomáš: Je jasné, že se ceny musí brát s rezervou, ale stejně nás potěšilo, že si na *Čagana* někdo při nominacích vzpomněl.

Proč vlastně děláte divadlo? Pojmenovali jste si to někdy?

Eliška: U divadla jsme se potkali, když jsme byli děti (literárně-dramatický obor při ZUŠ), a s divadlem jsme taky vyrostli. Nejspíš je to tedy jazyk, kterým jsme zvyklí komunikovat mezi sebou i s lidmi mimo divadlo. Něco jako přirozenost.

Tomáš: Protože divadlo do sebe umí všechno vcucnout. Unese všechny kraviny.

Oskar: Na skupinové divadelní tvorbě mě přitahuje fakt, že pokud se k formě a tématu přistupuje střídme a s vědomím všech následků, je možné vytvořit představení, aniž by se člověk divadlu prakticky intenzivně, třeba na vysoké škole, věnoval. Divadlo se totiž dá vytvářet s málem a my toho na začátku nemáme nikdy moc, roste to teprve v průběhu. To je podle mě u jiných uměleckých forem v rámci skupinové tvorby mnohem složitější.

Je nějaké téma, kterému se svou tvorbou chcete věnovat soustavně, nebo čerpáte více z momentální nesourodé inspirace?

Eliška: Nedá se říct, že bychom si vytyčili pětiletku na témata a té se drželi. Spíš máme potřebu tvořit a témata se vyjevují sama. Určitě se ale dají zpětně vystopovat. V každé inscenaci se třeba dotýkáme nějaké konkrétní historie, ať už jde o historii skutečného bytu v *Poslední večeři*, skutečné krajiny v inscenaci *S čaganem lamag nohy*, nebo skutečné firmy v *Lidech v situaci*.

Tomáš: Rádi si taky v inscenacích vyřizujeme účty s věcmi a lidmi, kteří nás iritují nebo dráždí.

Část z vašich řad se divadlu věnuje z teoretického úhlu pohledu. Nepřizíváte svými (ač velmi úspěšnými) divadelními pokusy škodolibé řeči o tom, že každý teoretik/kritik je v jádru jen neúspěšný divadelní praktik? Nedostáváte se se svou tvorbou na poli teorie i praxe někdy do střetu zájmů?

Eliška a Tomáš: Ptáte se nás jako úspěšných praktiků, nebo úspěšných teoretiků?

Oskar: Rozdělování na teorii a praxi se mi jeví jako rigidní. Zajímavé momenty v tvorbě vznikají, když se obě perspektivy protínají.

Tomáš: Do střetu zájmů jsme se zatím nedostali, nebo alespoň o tom nevíme.

Eliška: Kdybychom dostali někde angažmá, nějak se institucionalizovali a stali se v tomto kontextu viditelnějším a intenzivněji působícím souborem, střet zájmů by se asi mohl objevit. Zatím pro nás ale jsou naše inscenace nezávislou tvorbou.

Obohacuje vaše vlastní divadelní tvorba vaše teoretické myšlení, nebo je tomu obráceně, tedy že odborné poznatky úspěšně uvádíte v praxi?

Tomáš: Kromě Hynka nikdo z nás nestuduje herectví a každý se věnuje svému oboru. Zajímavé momenty vznikají při jejich střetech. Při studiu vás něco může inspirovat, ale upřímně si ani nedokážu představit, jak bych teatrologické poznatky uváděl v praxi.

Eliška: A stejně tak vás může něco inspirovat během všedního dne nebo při studiu jiných oborů.

Adam a Oskar: Obohacuje nás taky filmová tvorba nebo současné umění.

Co pro vás znamená účast na festivalu ... příští vlna/next wave...? A hned několikanásobná.

Tomáš: Díky festivalu máme deadline, a tudíž silnou motivaci inscenaci *Lidé v situaci* dotáhnout. Děláme na ní už dlouho a je fajn mít vidinu premiéry, od které se zase můžeme posunout dál.

Eliška: A taky finanční podporu a zázemí, což jsou pro neinstitutionalizovanou skupinu těžko dosažitelné podmínky a jejich absence pak znemožňuje plnohodnotné fungování. Byť vedení Venuše ve Švehlovce je nesmírně vstřícné a z naprosté většiny jsme díky němu mohli inscenaci připravit a dozkoušet. Velký dík patří Jakubu Čermákovi a Zbyšku Říhovi.

Vnímáte to jako cestu k profesionalizaci? Je to směr, kterým míříte?

Oskar: Otázka asi je, co je to profesionalizace.

Tomáš: Nemáme ambici zabydlet si vlastní prostor, ve kterém bychom se věnovali výhradně divadelní tvorbě. Prozatím asi ani nechceme zakládat spolek nebo žádat o granty. Každý máme své vlastní zájmy i mimo divadlo a byrokracie je vyčerpávající. Pokud je profesionalizací myšleno, že bereme hledání nových tvůrčích cest vážně a podstupujeme výzvy, tak pak určitě ano.

Oskar: Spíš nás zajímá obsah naší tvorby, než jaký status budeme mít. Pokud by ale profesionalizace znamenala více peněz a produkční zajištění, tak bych se tomu nebránil.

ptala se Veronika Švecová

LIDSKÁ PRÁVA V KOSTCE

digest z Ústavního zákona
č. 2/1993 Sb. ve znění ústavního
zákona č. 162/1998 Sb.

Lidé jsou svobodní a rovní v důstojnosti i v právech. Základní práva a svobody jsou nezadatelné. Základní práva a svobody se zaručují. Každý má právo svobodně na právech pro uplatňování jeho základních práv a svobod. Meze základních práv a svobod mohou být. Zákonná omezení základních práv a svobod musí platit. Při používání ustanovení o mezích základních práv a svobod musí být šetřeno. Osobní svoboda je zaručena. Nikdo nesmí být stíhán nebo zbaven svobody. Nikdo nesmí být zbaven svobody a nejpozději do 48 hodin propuštěna na svobodu nebo ji propustit na svobodu

odnětí svobody nebo

odnětí svobody

nebo

ochranu práv a svobod druhých

Svoboda pohybu a pobytu je zaručena má právo svobodně je opustit. Tyto svobody mohou být omezeny zdravím nebo ochranu práv a svobod druhých

Každý občan má právo na svobodný vstup

Svoboda myšlení

Svoboda vědeckého bádání a umělecké tvorby

Každý má právo svobodně projevovat své náboženství zdraví a mravnosti nebo práv a svobod druhých. Svoboda projevu a právo na informace, jakož i svobodně vyhledávat Svobodu projevu nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých. Peticemi se nesmí vyzývat k porušování základních práv a svobod nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých. Právo svobodně se sdružovat je předcházení trestným činům nebo pro ochranu práv a svobod druhých svobodnou volbou svých zástupců všech politických práv a svobod a její výklad a používání musí umožňovat a ochraňovat svobodnou soutěž lidských práv a základních svobod

Každý má právo na svobodnou volbu povolání. Každý má právo svobodně se sdružovat pro ochranu bezpečnosti státu, veřejného pořádku nebo práv a svobod druhých, svobod podle Listiny

svobod zaručených Listinou

práv a svobod

svobodami

vybral Dominik Melichar

BOJOVKA S PRVKY SCI-FI

U alternativního divadla je zvykem, že zkoumá hranice svého vyjadřování, snaží se je různě posouvat a překračovat. Rizikem s tím spojeným je, že je občas opustí skoro dokonale, ale prázdnotu tím vzniklou už nemá čím naplnit. *SOLE: a měsíc tančí* tvůrci označují za exteriérovou inscenaci, která navíc údajně není vhodná pro děti. Ale právě dětský divák by byl z tohoto projektu nadšený, jelikož tato inscenace je spíše bojovkou, kterou známe z dětských táborů. A já měla to štěstí (a tvůrci tu smůlu), že jsem na táborech zažila bojovky, které by tu z dílny MY:tré kolektivu strčily do kapsy.

Ale možná jsem se jen tenkrát na kostýmované vedoucí při temné procházce lesem dívala jinýma, dětskýma očima. Z čehož ostatně vychází i má teze, že vyloučit z tohoto zážitku děti je v podstatě na škodu. Krátký popis celé události pro představu nezavěšeným: Všichni účastníci se sešli ve smluveném čase na jedné vlakové zastávce pod kopcem, následně se přibližně do poloviny tohoto strmého kopce vyškrábali a setrvali zde asi první půl hodinu celé akce, zatímco na krajinu postupně padala tma. Během toho se vřele seznámili se dvěma vědci / radiotechniky / nadšenými amatéry,

kteří očekávali příchod mimozemšťanů. S nimi navázali kontakt pomocí nejrůznějších vysílaček, kromě skutečných vysílaček třeba přes anténu ze stojanu na prádlo nebo hůlek od stanu. Když už se k blízkému setkání třetího druhu schylovalo, odešli tito pořadatelé za horizont kopce, nechali diváky užívat si panorama setmělé Prahy a zhruba o deset minut později se vrátili v mimozemských převlecích. Následně všechny vyzvali, aby je následovali nahoru na kopec až do nedalekého již téměř dokonale temného lesa. Zde si po vyslechnutí podobenství o sestřích Slunci a Luně přečteného z Macbooku

rituálně společně vyčistili zuby. Pro ufony nastal čas, aby se zase odhmotnili a svá těla složená z molitanových matrací a karimatek účastníkům nabídli jako improvizované ležení. Společně usazení a uloženi si diváci mohli s tvůrci, kteří již vystoupili ze všech rolí, vypít čaj nebo zalovit v kolujícím sáčku s brambůrkami.

Kdo chtěl, pravděpodobně si v této akci mohl najít nějaké kouzlo, třeba jakéhosi společného soužití, možná někdo v příběhu našel hlubší smysl, nebo ho osnilo mimozemské sdělení o tom, že se lidé bojí tmy, ale v důsledku jsou to

právě lidé, kteří tápou v temnotách. Dle mého to ale hypotetického dotyčného muselo stát značné úsilí. A já jsem ho v sobě bohužel nenašla. Ačkoliv mne tedy tento (velmi se zdráhám použít slovo divadelní) výlet neuchvátil, několikero pozitivních bodů se mu přece jen upřít nedá. Jednak romantický pohled na večerní Prahu z neobvyklého úhlu mnou neprobádaných Hlubočep, koneckonců i vysílač na kopci s tématem události dobře korespondoval, site-specific potenciál tedy tvůrci využili naplno. Dále oceňuji, že jsem díky *SOLE: a měsíc tančí* splnila, i dalece přesáhla

denní cíl nachozených kroků, a do třetice: takto důkladně a dlouho jsem si zuby nečistila ani před poslední návštěvou zubaře. Na druhou stranu mě také poštipalo dost komárů, tak těžko říct, jestli to v konečném součtu nemaže i tato tři těžce vydolovaná plus.

Veronika Švecová

Obě foto: Anna Černá

PROGRAM PRAŽSKÉ ČÁSTI FESTIVALU

ČTVRTEK 30. 9.

19.00, 19.30, 20.00, 20.30

Náplavka na Rašínově nábřeží

Le Cabaret Nomade: Mila's dream

Performance a pohybové divadlo v karavanu.
„Přesně se neví, jestli Mila nemá rodinu nebo jestli je rodina daleko, každopádně Mila je sama.“

Tvůrčí tým: Marie Svobodová, Drahomír Stulír a Aude Stulírová Martin

20.00

Venuše ve Švehlovce

Akolektiv Helmut: S čaganem lamag nohy PRAŽSKÁ PREMIÉRA

Dokumentární inscenace, která vznikla na základě terénního výzkumu v beskydských horách v blízkosti obce Morávka.

Námět, režie, dramaturgie, scénografie: Akolektiv Helmut, hudba: Adam Kratochvíl, loutky: Jiří Helcel, Oskar Helcel

PÁTEK 1. 10.

17.00

Staroměstské náměstí

Za svobodu komunikace! PRVNÍ SETKÁNÍ
Demonstrace.

„Pokud budeme neustále ustupovat, nezůstane nám nic. Postavme se na odpor!“

Svolává: Tomáš Loužný, projevy: Zdeněk Piškula, Vojta Hrabák, Sára Affašová a Vašek Marhold

18.30

Skautský institut na Staromáku

Dombrovská, Frejková, Krusha: Konec starých dobrých časů PREMIÉRA

Instalace a nostalgické monodrama v kavárně.

„Dialog je podmínkou míru.“

Koncept: Lenka Dombrovská, realizace: Frejková, Dombrovská, Krusha, účinkuje: Hana Frejková

20.00

Venuše ve Švehlovce

Akolektiv Helmut: Lidé v situaci

PREMIÉRA

Autorská tragikomedie vznikla na základě jedné reálné instituce a jednoho reálného díla.

Námět, režie, dramaturgie a scénografie: Akolektiv Helmut, světla a zvuk: Johana Jurášová, hraji: Tomáš Blatný, Oskar Helcel, Adam Kratochvíl a Eliška Raiterová

SOBOTA 2. 10.

17.00, 18.00, 19.00, 20.00, 21.00, 22.00, 23.00, 24.00

Soukromý byt, Oldřichova 38

Tomáš Procházka: Večer, chvíle předtím, než jsem spáchal sebevraždu PREMIÉRA

Dlouhometrážní performance / bytové divadlo. „Jakmile se ti to jednou usadí v hlavě, musíš na to neustále myslet.“

Pro diváky od 18 let, v představení se otevřeně hovoří o depresi, závislostech a sebevraždě.

NEDĚLE 3. 10.

1.00, 2.00

Soukromý byt, Oldřichova 38

Tomáš Procházka: Večer, chvíle předtím, než jsem spáchal sebevraždu

Dlouhometrážní performance / bytové divadlo. „Jakmile se ti to jednou usadí v hlavě, musíš na to neustále myslet.“

Pro diváky od 18 let, v představení se otevřeně hovoří o depresi, závislostech a sebevraždě.

20.00

Divadlo X10

Teatr Novogo Fronta a Tomáš Ruller: Kvílení PREMIÉRA

Divadlo na pomezí performance a mysteria o svobodě projevu, inspirované stejnojmennou sbírkou Allena Ginsberga.

Režie a dramaturgie: Vladimír Benderski, choreografie: Irina Andreeva, performance: Tomáš Ruller, scénografie: Roman C. Mach, hudba: Jakub Rataj, účinkují: Zuzana Smetáčková, Johana Panenková, Arseniy Mikhaylov, Matěj Pour, Gagik Čilingaryan, Kamila Paličková, Marek Gaj a další

Ceny vstupenek 0–250 Kč, předprodej přes síť GoOut

Dramaturgie a koncepce: Lenka Dombrovská, produkce: Oskar Hulec, PR a guestservis: Anna Černá, Tsunami: Dominik Melichar, grafický design a sazba: Riana Kollarčík, ilustrace: Tereza Bartůňková
Festival pořádá z. s. Příští vlna za podpory Ministerstva kultury ČR, Hlavního města Prahy a Dopravních podniků Praha.

www.nextwave.cz

Za podpory:

MINISTERSTVO
KULTURY

Státní fond kultury ČR

Mediační partneři:

